

GESTIÓ PÚBLICA

Joan Subirats i Raquel Gallego
Curs 2001-2002, 2on Quadrimestre
7,5 crèdits

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

OBJECTIUS DEL CURS:

La gestió pública és una disciplina que desborda els límits d'una assignatura. Els desborda perquè no es pot tractar com un enfocament, sinó com la suma de múltiples i diversos enfocaments; perquè combina una dimensió teòrico-analítica amb una vocació pràctico-prescriptiva; perquè utilitza un instrumental tècnicament sofisticat, però comporta també una determinada actitud mental.

Davant d'aquest panorama, l'assignatura de Gestió Pública ha estat pensada per a introduir l'estudiant en la complexitat. Per aconseguir-ho, l'hem dividida en dos grans parts: una primera dedicada a qüestions teòriques i una segona dedicada a qüestions pràctiques.

Respecte a la primera part, destacarem dos grans objectius: 1) entendre l'aparició del concepte *gestió pública* (el significat i les raons de la seva emergència), i 2) caracteritzar les seves propostes més significatives (destacant tant els seus potencials com possibles línies de crítica).

La segona part és de difícil delimitació. Per raons de temps, hem decidit centrar-nos en només dos grans aspectes de la gestió pública: els processos de privatització i les estratègies de qualitat. Aquests dos temes, plantejats des d'una interpretació àmplia dels termes privatització i qualitat, serveixen per abordar els grans reptes de la gestió pública actual.

AVALUACIÓ:

L'avaluació d'aquesta assignatura vol contemplar les diferències entre les dues parts del programa. Respecte a la part teòrica, considerem essencial la comprensió d'alguns conceptes bàsics i el coneixement de les aportacions d'alguns autors especialment rellevants. Per això hem triat un seguit de lectures obligatòries com a requisit mínim. Els estudiants hauran de presentar tres treballs individuals d'entre 1.200 i 1.500 paraules cadascun i opcionalment podran fer un presentació oral d'un tema. Cada treball i la presentació consistirà en respondre una pregunta de les que se suggereixen al llarg de tot el programa, i sempre de temes diferents. Els tres treballs i la presentació representaran el 30 per cent de la nota final.

Respecte a la part pràctica es podrà, d'una banda, optar entre un treball (que serà molt pautat pel que fa als temes a tractar) i un exàmen convencional que constarà de cinc preguntes de les que caldrà respondre'n dues. Tant una com altra opció representarà un 50 per cent de la nota final. D'altra banda, la participació activa en la discussió de casos pràctics que es plantejaran a les sessions pràctiques comptaran com un 10 per cent de la nota final.

PROGRAMA

Part 1: La Dimensió Teòrica de la Gestió Pública

1. EL CONCEPTE DE GESTIÓ PÚBLICA

- 1.1. L'aparició històrica del terme i definició del concepte
- 1.2. De l'administració pública a la gestió pública
- 1.3. L'especificitat "pública" de la gestió pública

Preguntes:

1. "El concepte i la pràctica de la gestió impliquen discrecionalitat, i la discrecionalitat és difícilment compatible amb els principis d'estructura i funcionament de l'administració pública". Discuteix-ho.
2. Podria argumentar-se una diferenciació substancial entre la gestió pública i la gestió privada? Per què?

Lectures obligatòries:

Gunn (1997) "Perspectiva de Gestión Pública" a Brugué i Subirats (eds.) *Lecturas de Gestión Pública*. Madrid:MAP.

Stewart i Ranson (1997) "La Gestión en el Ámbito Público" a Brugué i Subirats (eds.) *Lecturas de Gestión Pública*. Madrid:MAP.

Altres referències:

Drucker (1993) *La Sociedad Poscapitalista*. Madrid: Apóstrofe.

Eliassen i Kooiman (1993) *Managing Public Organizations*. Londres: Sage.

Flynn (1990) *Public Sector Management*. Londres:Harvester & Wheatsheaf.

Hughes (1994) *Public Management and Administration*. Londres: Macmillan.

Mckevitt i Lawton (1994) *Public Sector Management*. Londres: Sage.

Metcalfe i Richards (1987) *La Modernización de La Gestión Pública*. Madrid: MAP.

Ranson i Stewart (1994) *Management for the Public Domain*. Londres: Macmillan.

2. DE L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA TRADICIONAL A LA NOVA GESTIÓ PÚBLICA

- 2.1. Dificultats de l'APT
- 2.2. Trets distintius de la NGP
- 2.2. Orígens i variants de la NGP
- 2.3. Experiències de reformes per països
- 2.4. L'aparició d'un nou paradigma?

Preguntes:

1. "Existeixen massa 'variants' o 'versions' de la NGP com per concloure que es tracta d'un nou paradigma que tendeix a substituir l'APT". Discuteix-ho.
2. Fins a quin punt podrien ser aplicables al sector públic les teories de l'excel·lència del sector privat?

Lectures obligatòries:

- Barzelay (1992) *Breaking through Bureaucracy: A New Vision for Managing in Government*. Berkeley: University of California Press, pp. 115-133.
- Hood (1994) *Explaining economic policy reversals*. Buckingham: Open University Press, Cap. 7.
- Metcalf (1997) "Gestión Pública: De la Imitación a la Innovación" a Brugué i Subirats (eds.) *Lecturas de Gestión Pública*. Madrid:MAP.

Altres referències:

- Boix (1994) "¿Hacia una Administración Pública Eficaz?", *Gestión y Análisis de Políticas Públicas*, 1.
- Dunleavy (1991) *Democracy, Bureaucracy and Public Choice*. Londres:Harvester & Wheatsheaf.
- Elcock (1991) *Change & Decay. Public Administration in the 1990's*. Londres: Longman.
- Ferlie, Ashburner, Fitzgerald, Pettigrew (1996) *The new public management in action*. Oxford: Oxford University Press.
- Hood (1995) "The 'new public management' in the 1980s: variations on a theme", *Accounting, Organisations and Society*, 20(2/3).
- OCDE (1988) *La Administración al Servicio del Público*. Madrid: INAP.
- Osborne i Gaebler (1994) *La Reinención del Gobierno: La Influencia del Espíritu Empresarial en el Sector Público*. Barcelona: Paidós, pp. 421-445.
- Peters i Waterman (1982) *In Search of Excellence: Lessons from America's Best-Run Companies*. Nova York: Harper & Row.
- Richards (1994) "El Paradigma del Cliente en la Gestión Pública", *Gestión y Análisis de Políticas Públicas*, 1.

3. CRÍTQUES A LES VERSIONS MÉS "OPTIMISTES" DE LA NGP

- 3.1. Baix grau d'especificació del model postburocràtic
- 3.2. No reconeixement de la dimensió ideològica de la NGP
- 3.3. Evidència sobre els impactes de la NGP
- 3.4. Escenaris de futur

Preguntes:

1. "La NGP és ideològicament neutra: En principi, els instruments d'intervenció no afecten el contingut de les polítiques públiques". Discuteix-ho.
2. Com difereixen les principals línies de crítiques a la NGP? Quin podria ser l'origen d'aquestes diferències?

Lectures obligatòries:

- Brugué, Amorós i Gomà (1994) "La Administración pública y sus clientes: ¿Moda Organizativa u Opción Ideológica?", *Gestión y Análisis de Políticas Públicas*, 1.
- Dunleavy i Hood (1995) "De la APT a la NGP", *Gestión y Análisis de Políticas Públicas*, 3.
- Brugué (1996) "La Dimensión Democrática de la NGP", *Gestión y Análisis de Políticas Públicas*, 5.

Altres referències:

- Dunleavy, P. (1994) "The globalization of public services production: Can government be "best in world"?", *Public Policy and Administration*, 9(2).
- Fox i Miller (1995) *Postmodern Public Administration*. Londres: Sage.
- Hecksher i Donnellon (1994) *The Post-bureaucratic Organization*. Londres: Sage.
- Kooiman (1993) *Modern Governance*. Londres: Sage.
- Pollitt (1993) *Managerialism and the Public Service*. Oxford: Blackwell. (existeix traducció al castellà)
- Ritzer (1996) *The McDonaldization of Society*. California: Pine Forge Press. (existeix traducció al castellà).
- Savas (1987) *Privatization: The key to better government*. New Jersey: Chatham House Publishers.

Part II: La dimensió pràctica de la Gestió Pública

4. LA PRIVATITZACIÓ DELS SERVEIS PÚBLICS

- 4.1. El significat d'un concepte polisèmic
- 4.2. Una aproximació operativa al terme
- 4.3. Experiències de privatització a diversos països
- 4.4. Alternatives privatitzadores: preus públics, contractació, competència, mercats interns, agencialització, ONGs
- 4.5. De la inclusivitat a la fragmentació del sector públic: gestió de xarxes complexes

Preguntes:

1. Què vol dir privatitzar un servei públic?
2. En quin sentit podrien ser rellevants les diferències entre "formes alternatives de privatització"?

Lectures obligatòries:

- Donahue (1991) *La Decisión de Privatizar: Fines Públicos y Medios Privados*. Barcelona: Paidós.
- Flynn (1997) *Public Sector Management*. Londres: Prentice Hall & Harvester Wheatsheaf. 3ª Ed., pp.109-151
- Gomà i Brugué (1996) "Algunas Matizaciones en Relación a la Privatización de Servicios Públicos", *Cuadernos de Relaciones Laborales*, 8.

Altres referències:

- Asher (1987) *The Politics of Privatisation*. Londres: Macmillan.
- Brooke (1989) *Managing the Enabling Authority*. Londres: Longman.
- Dunleavy (1986) "Explaining the Privatisation Boom", *Public Administration*, 64.
- Johnson (1989) "The Privatisation of Welfare", *Social Policy and Administration*, 23(1).
- Kickert (1997) *Managing Complex Networks*. Londres: Sage.
- Lane (1985) *State and Market: Politics of the Public and the Private*. Londres: Sage.
- Le Grand i Robinson (1984) *Privatisation and the Welfare State*. Londres: Sage.
- Le Grand i Bartlett (1993) *Quasi-Markets and Social Policy*. Londres: Macmillan.
- Papadaky i Taylor-Gooby (1987) *The Private Provision of Public Welfare: State, Market and Community*. Nova York: Saint Martin's Press.
- Reh fuss (1989) *Contracting Out in Government*. Londres: Jossey-Bass.
- Saunders i Harris (1994) *Privatization and popular capitalism*. Buckingham: Open University Press
- Walsh (1995) *Public Services and Market Mechanisms*. Londres: Macmillan.

5. DE LA GESTIÓ D'ORGANIGRAMES A LA GESTIÓ DE QUALITAT

- 5.1. Orígens i evolució de la gestió de la qualitat
- 5.2. Gestionar la qualitat micro (adhocràcies, cercles de qualitat), meso (marketing públic) i macro (cartes dels ciutadans)
- 5.3. Gestió de jerarquies: integració vs diferenciació
- 5.4. Potencials i límits.

Preguntes:

1. La gestió de la qualitat, pot requerir instruments diferents en funció de l'entorn organitzatiu en que es desenvolupi (jerarquies, xarxes...)?
2. Quins podrien ser els potencials i els límits de la gestió de la qualitat en el sector públic?

Lectures obligatòries:

- Brugué (1998) "Especialització versus Integralitat: l'Etern Dilema Organitzatiu", *Revista de Serveis Personales*, 7. Barcelona: CIFA.
- Flynn (1997) *Public Sector Management*. Londres: Prentice Hall & Harvester Wheatsheaf. 3ª Ed., pp. 152-169.
- López i Gadea (1994) *Servir al Ciudadano: Gestión de la Calidad en la Administración Pública*. Barcelona: Gestión 2000.

Altres Referències:

- Chias (1993) *Marketing Público: Por un Gobierno y una Administración al Servicio del Público*. Mèxic: McGraw Hill.
- Documentos INAP nº 4 (1995) *Cartas de Servicios Públicos*. Madrid: INAP.
- Kirkpatrick i Martínez (1995) *The politics of quality in the public sector*. London. Routledge.
- Pollitt i Bouckaert (1995) *Quality Improvement in European Public Services*. Londres: Sage.
- Senile (1993) *Calidad Total en los Servicios y en la Administración Pública*. Barcelona: Gestión 2000.
- Waterman (1990) *Adhocracia*. Barcelona: Ariel.
- Williamson (1981) "The Economics of Organization: The Transaction Cost Approach", *American Journal of Sociology*, 87.